

**Sv. Leopolda Mandića 55
10040 Zagreb**

**Udruga hrvatskih
srednjoškolskih ravnatelja**

**Prilaz baruna Filipovića 30
10000 Zagreb**

Zagreb, 24. veljače 2017.

**Hrvatski sabor
Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu
Trg sv. Marka 6
10000 Zagreb**

N/p gosp. Adro Krstulović Opara

Predmet: Status i položaj ravnatelja osnovnih i srednjih škola

Udruga hrvatskih srednjoškolskih ravnatelja i Hrvatska udruga ravnatelja osnovnih škola od trenutka svog osnutka zalažu se za poboljšavanje statusa i položaja ravnatelja, ali unatoč brojnim prijedlozima i pregovaranjima u proteklih 23 godine, nije se na povoljan način riješio problem, već se suočavamo s činjenicom najnepovoljnijeg statusa i položaja ravnatelja do sada. Osim toga naš status i položaj je ujedno i najlošiji od svih ravnatelja u zemaljama okruženja!

Unatoč činjenici da Ministarstvo znanosti i obrazovanja te cijela stručna javnost stalno ističu kako su ravnatelji važni za unapređivanje rada škola i cjelokupnog sustava odgoja i obrazovanja te da bez kvalitetnog, odgovornog i uzornog rada ravnatelja ne bi bila provedena niti jedna promjena u obrazovnoj politici, premalo se do sada poduzelo kako bi se ravnateljima osigurao status primjeren poslu koji rade.

Neosporno, ravnatelji znaju koliko je vrijedan kvalitetan rad nastavnika i stručnih suradnika, ali pitamo se zašto isto ne vrijedi za nas, kao i ostale zaposlenike u odgojno-obrazovnom sustavu, koji su godinama potplaćeni prema svojoj stručnoj spremi i vrsti poslova, u odnosu na iste zaposlenike u drugim javnim i državnim službama.

Ističemo da dio nastavnika ima gotovo istu plaću kao neki ravnatelji. Ravnatelji su bili zakinuti nekoliko puta, a 2014. posebno, kada se povećao koeficijent nastavnog osoblja i stručnih suradnika kao mjera kojom je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta „željelo potaknuti izvrsnost i kvalitetu rada nastavnog osoblja te unapređenje cijele struke“. Mi smo od tada, iako pedagoški voditelji škole, izuzeti iz kategorije nastavnog osoblja.

Osim toga, **kriteriji za utvrđivanje koeficijenta složenosti poslova nisu se desetljećima mijenjali za ravnatelje škola.** Jedini univezalni kriterij koji je propisan je broj učenika. Zanemaruje se da na složenost poslova svakog ravnatelja osim broja učenika djeluje i struktura učenika. Sve se više povećava broj učenika s teškoćama, te se nastavnicima koji s njima rade uvećava plaća, dok se ravnatelju iz istih razloga umanjuje jer se zbog upisa učenika koji imaju teškoće upisuje ukupno manje učenika u školu. Također se zanemaruje rad škola u smjenama, broj programa u strukovnim i mješovitim školama kao i sudjelovanje u EU projektima. Svi u sustavu predtercijalnog obrazovanja **imaju pravo napredovanja u zvanje mentor i savjetnik, osim ravnatelja.**

Jesmo li Vam zaista važni? Je li bitna kvaliteta našega rada? Kakvog ravnatelja želi obrazovna politika? Svakodnevna praksa, kao i brojna istraživanja dokazuju jaku povezanost između vođenja škole i postignuća učenika. Utjecaj ravnatelja na postignuća učenika može biti i do 20%. Zašto **još uvijek nemamo propisane stručne kriterije za izbor, reizbor i smjenu ravnatelja?** Prema postojećem Zakonu radnici škole glasaju za ravnatelja i to na način da svi nastavnici i stručni suradnici po dva puta (kao članovi Nastavničkog vijeća i kao članovi Radničkog vijeća). Nije nam poznat niti jedan sustav u kojem radnici glasaju dva puta i time odlučuju o rukovoditelju. Prema istom Zakonu ministar može uskratiti suglasnost za imenovanje ravnatelja bez ikakvih obrazloženja čak i ako je isti izabran jednoglasno od svih članova Školskog odbora. S obzirom da nema propisanih stručnih kriterija, te da uskrata suglasnosti ne sadrži obrazloženje, ostavlja se prostor slobodnog tumačenja takve odluke kao i mogućnost manipulacije.

Podsjećamo da ravnatelji škola jedini u cijelom odgojno-obrazovnom sustavu neovisno o radnom stažu imaju **radni odnos na određeno vrijeme**, te su jedini radnici u RH koji ne mogu uzeti kredit ni koristiti druga prava iz radnog odnosa koja imaju svi drugi zaposlenici u RH prema Zakonu o radu! Ne prihvaćamo odgovor „ako niste zadovoljni vratite se u razred”. Za veliki broj ravnatelja osnovnih i srednjih škola te učeničkih domova koji obnašaju tu dužnost prije donošenja Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj škola iz 2008. ta mogućnost ne postoji, pa nakon isteka mandata u slučaju da ne budu ponovo imenovani zbog razloga koji nemaju veze s kvalitetom rada, ravnatelji se prijavljuju na Zavod za zapošljavanje. Zbog navedene situacije Hrvatska udruga ravnatelja osnovnih škola i Udruga hrvatskih srednjoškolskih ravnatelja su dana 30.12.2010. predale zahtjev za preispitivanje ustavnosti Zakona. Nakon gotovo 4 godine od kad smo predali zahtjev, 4.11.2014. stigao je odgovor Ustavnog suda RH u kojem se naš prijedlog ne prihvaća te time i Ustavni sud RH daje do znanja da dio ravnatelja školskih ustanova nema prava iz radnog odnosa koja imaju svi drugi zaposlenici u RH.

Nedavno smo morali **demantirati javno izrečene navode saborskog zastupnika Ivana Lovrinovića (Promjenimo Hrvatsku/Snaga),** iznijete na sjednici Hrvatskog sabora održanoj dana 14.12.2016. godine, u kojima isti upozorava na navodno kršenje Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama vezano za izbor ravnatelja pri tom navodeći da ravnatelji mogu biti izabrani na samo dva mandata, a da je u RH uvriježena praksa da na tom mjestu ravnatelji ostaju do odlaska u mirovinu, a koja praksa prema mišljenju navedenog saborskog zastupnika otvara prostor nepotizmu i korupciji slijedom čega konstatira da ne treba donositi novi zakon, nego poštovati postojeći te je naposljetku pozvao Ministarstvo znanosti i obrazovanja da provede reviziju ravnateljskih mjesta. Ovakvi navodi osim što su potpuno netočni i neutemeljeni nanose štetu svim ravnateljima kao i cjelokupnom odgojno-obrazovnom sustavu.

Držimo kako ravnatelji osnovnih i srednjih škola te učeničkih domova rade kvalitetno, predano i pošteno svoj posao unatoč brojnim poteškoćama i nepovoljnim uvjetima vezanim uz nedostatak financija, nepostojanje radnog mjesta pomoćnika ravnatelja, nedovoljno stručnih suradnika, nemogućnost dodatnog financijskog poticanja izvrsnih nastavnika, često u premalo prostora ili neadekvatnom prostoru s brojnim organizacijskim ograničenjima. Kao primjer navodimo činjenicu da se u nekim školama još uvijek čeka od rujna prošle godine izdavanje suglasnosti za zapošljavanje nastavnika kojima se već nekoliko puta moralo produžiti zapošljavanje do 60 dana kako bi se nastavni proces neometano realizirao. Provodimo zahtjevu zadaću unapređenja kvalitete rada škola i učeničkih domova poštujući zakonske propise koji su još uvijek u našem sustavu međusobno neusklađeni.

Uspješno radimo na osuvremenjivanju nastave s učenikom u središtu, ostvarujemo inkluziju, sudjelujemo u brojnim europskim projektima, provodimo nacionalne ispite i ispite državne mature, nove kurikulume i eksperimentalne programe, zdravstveni odgoj, ekološki odgoj, građanski odgoj, programe prevencije, e-maticu, e-upise, e-dnevnike, e-škole, samovrednovanje te sve strateški važne programe i aktivnosti koje unapređuju naše škole i sustav u cjelini.

Stalo nam je do posla koji smo dobili povjerenjem naših nastavnika, roditelja, učenika i Školskih odbora, te ga zato i savjesno radimo zalažući se za kvalitativnu promjenu u životu učenika, u odgoju i obrazovanju mladih generacija.

U potpunosti razumijemo teškoće i financijsko stanje u državi. Obrazovna politika se zalaže za jednake mogućnosti svih, u čemu ih svojim radom istinski podupiremo i u djelo provodimo.

Unatoč svemu navedenom, naš koeficijent je znatno niži od ravnatelja ostalih ustanova (kazališta, agencija, socijalnih ustanova, zavoda itd.) te su naša prava iz radnog odnosa nepovoljnija (rad na određeno vrijeme bez mogućnosti povratka na prethodno radno mjesto za veliki broj ravnatelja, te gotovo jednake plaće ravnatelja i nekih djelatnika iste ustanove, npr. savjetnika).

Sukladno tome, tražimo primjenu istoga načela i za nas, odnosno jednakost u statusu i položaju s ostalim ravnateljima javnih i državnih službi.

Slijedom navedenog, molimo Vas da organizirate tematsku sjednicu Saborskog odbora za obrazovanje, znanost i kulturu posvećenu statusu i položaju ravnatelja školskih ustanova.

Predsjednik HUROŠ-a:

Nikica Mihaljević, prof.

Predsjednica UHSR-a:

Suzana Hitrec, prof.

